

AUTORKA: KLAUDIA WARYSZAK-LUBAŚ

TEMAT: KSIĄŻKI TEŻ POTRAFIĄ MIGROWAĆ

PRZEDMIOT: ZAJĘCIA BIBLIOTECZNE, ZAJĘCIA POZALEKCYJNE

ODWOŁANIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ/OGÓLNE CELE:

KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury;
4. Rozwijanie zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami.

CZAS:

45 minut

GRUPA WIEKOWA/KLASA:

IV-VII

CEL LEKCJI. PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE DOWIADUJĄ SIĘ:

- Jakie pozytywne aspekty daje ludziom czytanie książek;
- Gdzie i kiedy powstała pierwsza biblioteka;
- Czym jest bookcrossing.

OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE – PO TEJ LEKCJI UCZNIOWIE I UCZENNICE:

- Poznają pozytywny wpływ książek na człowieka;
- Dowiedzą się, jaka jest historia bibliotek;
- Dowiedzą się, w jaki sposób można dzielić się książkami.

METODY, FORMY, ŚRODKI DYDAKTYCZNE WYKORZYSTYWANE PODCZAS ZAJĘĆ:

- Karty DIXTIT lub kolorowe i bajkowe zdjęcia z gazet albo Internetu;
- Praca indywidualna;
- Burza mózgów;
- Praca zbiorowa;
- Dyskusja;
- Duży arkusz papieru z narysowaną książką;
- Karteczki typu post it;
- Taśma klejąca;
- Nożyczki.

ZAŁĄCZNIKI:

- Załącznik nr 1: Tabelka z danymi statystycznymi dotyczącymi czytelnictwa w Polsce;
- Załącznik nr 2: Historia biblioteki;
- Załącznik nr 3: Czym jest bookcrossing (<https://bookcrossing.pl/bookcrossing-co-to-takiego> [dostęp: 14.09.2019]).

ŹRÓDŁA:

- Główne wskaźniki czytelnictwa w Polsce w 2018, <https://www.bn.org.pl/aktualnosci/3707-glowne-wskazniki-czytelnictwa-pozostaja-bez-zmian.html> [dostęp: 15.09.2019];
- Dzieje bibliotek, https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka#Dzieje_bibliotek [dostęp: 14.09.2019].

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

UWAGI METODYCZNE

UWAGI TEMATYCZNE

WPROWADZENIE

Na początku lekcji przygotowujemy i rozkładamy w sali karty DIXIT lub wydrukowane kolorowe zdjęcia. Następnie prosimy uczniów i uczennice o obejrzenie wszystkich kart i wybranie tej, która kojarzy im się z ich ulubioną książką lub bohaterem/bohaterką książki. Następnie prosimy młodzież o podzielenie się swoimi kartami oraz uzasadnienie, dlaczego dokonała określonego wyboru.

 7 minut

Karty DIXIT możemy rozłożyć na kilku złączonych ławkach lub na podłodze przed rozpoczęciem lekcji, dzięki temu zaoszczędzimy kilka minut zajęć.

ROZWIĘCIĘ

Wieszamy na tablicy arkusz z namalowaną książką, następnie rozdajemy uczniom i uczennicom karteczki z klejem. Prosimy młodzież o napisanie, jakie korzyści przynosi ludziom czytanie książek. Podkreślamy, że zależy nam na ich subiektywnej ocenie. Po skończonym zadaniu młodzież przykleja karteczki na przygotowany arkusz papieru, a my odcytujemy zapisane na nich zdania. Zadajemy pytanie uczniom i uczennicom, czy w międzyczasie przyszły im do głowy inne pomysły, a jeżeli tak – prosimy o krótkie podzielenie się nimi, na koniec dodajemy od siebie korzyści płynące z czytania książek, które pominęła młodzież.

Mówimy młodzieży, że, skoro znamy już korzyści wynikające z czytelnictwa, możemy zadać sobie pytanie: ile osób czyta książki w Polsce? Następnie, kiedy padają odpowiedzi, zapisujemy liczby na tablicy, po czym przedstawiamy aktualne dane

 30 minut

Warto, żebyśmy dodali, żeby na jednej karteczce była napisana jedna korzyść.

Dane statystyczne możemy pokrótce zapisać na tablicy, żeby młodzież miała do nich wgląd do końca lekcji.

statystyczne dotyczące czytelnictwa. Zachęcamy do aktywnej dyskusji, skąd może się brać niski poziom czytelnictwa w Polsce. Na podstawie wniosków wysnutych z dyskusji zastanówmy się wspólnie, co możemy zrobić, aby zachęcić ludzi do częstszego czytania książek. Pomysły, które padną, zapisujemy na tablicy.

Dziękujemy uczniom i uczennicom za wszystkie pomysły. Mówimy, że teraz pokażemy im, że książki mogą też migrować, dzięki czemu łatwiej docierają do ludzi. Na pewno pośród pomysłów pojawił się temat bibliotek. Zatrzymamy się teraz przy tym terminie. Większość z osób wie, czym jest biblioteka, ale czy zna jej historię? Pokrótkce przedstawiamy historię powstania bibliotek, pomoże nam w tym [załącznik nr 1](#).

Aby pokazać młodzieży, że migracje książek występują nie tylko w bibliotekach, zadajemy uczniom i uczennicom pytanie, czy wiedzą, czym jest bookcrossing. Przedstawiamy definicję, cele i założenia tego zjawiska. Wyjaśniamy, że akcją bookcrossingową może zrobić każdy zarówno w swojej klasie, jak i szkole, bibliotece, urzędzie czy na ulicy bądź w kawiarni.

PODSUMOWANIE

Podsumowujemy w kilku zdaniach wspólnie z uczniami i uczennicami, jakie tematy zostały poruszone na lekcji. Zadajemy młodzieży pytania:

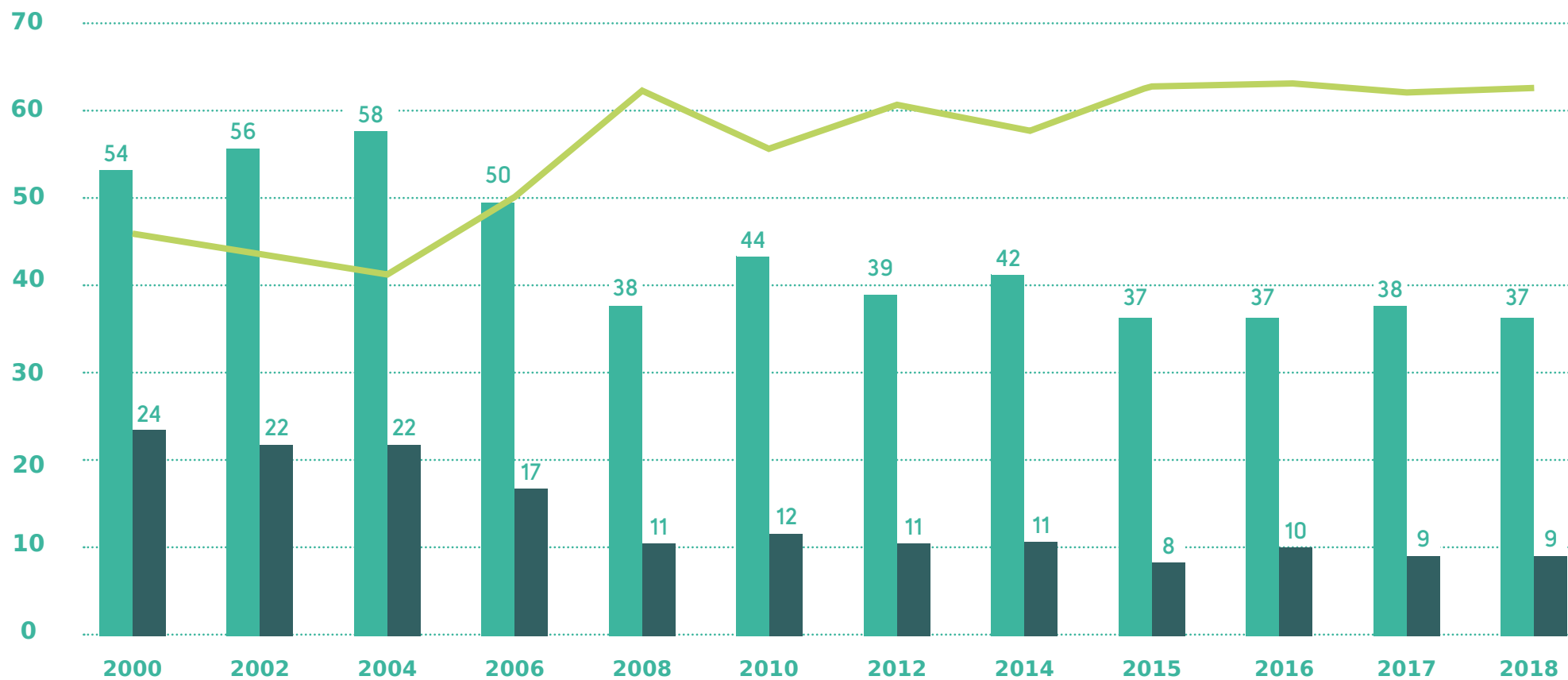
- Czego się dzisiaj nauczyłem/nauczyłam?;
- Jakie hasło propagujące czytelnictwo powiesiłbyś/powiesiłabyś nad wejściem do biblioteki? Wymyśl własne hasło;
- Czego nowego dowiedziałem/ dowiedziałam się dzisiaj o moich kolegach i koleżankach z klasy?

8 minut

TABELKA Z DANymi STATYSTYCZNYMI DOTYCZĄCYMI CZYTELNICTWA W POLSCE

CZYTANIE KSIĄŻEK W LATACH 2010 – 2018

CZYTAŁ PRZYNAJMNIEJ 1 KSIĄŻKĘ ROCZNIE

CZYTAŁ 7+ KSIĄŻEK ROCZNIE

NIE CZYTAŁ KSIĄŻEK

HISTORIA BIBLIOTEKI

„Przekazy źródłowe informują o istnieniu bibliotek już w trzecim tysiącleciu p.n.e. (np. biblioteki w Egipcie i Chinach). W starożytnej Grecji za najstarsze uchodzą biblioteki tyrana Polikratesa na wyspie Samos oraz Pizystrata w Atenach, które powstały w VI wieku p.n.e. Najstynniejsze były jednak biblioteki w Aleksandrii – biblioteka Ptolemeuszów oraz biblioteka Serapeion przy świątyni Serapisa. W okresie helleńskim niektóre z bibliotek posiadały już charakter publiczny. Natomiast w średniowieczu rozwinęły się biblioteki klasztorne i kościelne (XIII-XIV wiek), a następnie uniwersyteckie. Podstawową funkcją tych pierwszych bibliotek było gromadzenie ksiąg, jak również ich wytwarzanie. Biblioteki dworskie (powstawały najczęściej na dworach królewskich) miały bardzo wąski społeczny zasięg. Zmiany nastąpiły dopiero w XV-XVI w., kiedy rozpowszechnił się druk. W tym czasie powstały liczne biblioteki humanistów, królów, możnowładców, zaczęły powstawać biblioteki mieszczańskie. Okres reformacji bardzo wyraźnie natomiast wpłynął na rozwój bibliotek miejskich. W XVII-XVIII wieku niektóre biblioteki np. możnowładców stawały się bibliotekami publicznymi, były szerzej dostępne i ogólnonarodowe (b. fundacyjne). W Oświeceniu przy instytucjach naukowych zaczęły powstawać pierwsze biblioteki specjalne. Wraz z sekularyzacją zakonów księgozbiory, które się tam znajdowały, zasiliły biblioteki świeckie. W XVIII-XIX wieku, kiedy nastąpił gwałtowny rozwój nauki, zaczęły powstawać biblioteki towarzystw naukowych. W XIX wieku i początku XX wraz z upowszechnieniem się nauki biblioteki uzyskały rangę instytucji społeczno-kulturalnych o charakterze publicznym”.

Dzieje bibliotek, https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka#Dzieje_bibliotek [dostęp: 14.09.2019].

CZYM JEST BOOKCROSSING**BOOKCROSSING – CO TO TAKIEGO?**

Niecodzienne zjawisko mające na celu zjednoczenie miłośników czytania.

Bookcrossing to niekonwencjonalna forma popularyzowania książek i czytelnictwa poprzez nieodpłatne ich przekazywanie metodą „podaj dalej”. Idea krążącej książki narodziła się w Stanach Zjednoczonych w 2001 roku, jej inicjatorem był programista komputerowy Ron Hornbaker. Swój pomysł nazwał bookcrossingiem.

Bookcrossing polega na zostawianiu przeczytanych książek w miejscach publicznych, jak również na specjalnie przeznaczonych do tego celu półkach (stoliki, regały, gabloty, biblioteczki plenerowe), po to, by znalazca mógł je przeczytać i znów puścić w obieg. Działania te mają na celu stworzenie przez czytelników swoistej globalnej biblioteki, bez żadnych ram instytucjonalnych, opłat czy kart bibliotecznych.

„UWOLNIJ KSIĄŻKI, DZIEL SIĘ Z INNYMI”

Idea bookcrossingu opiera się na założeniu, że literaturę należy rozpowszechniać. Książki powinny podróżować, krążyć z rąk do rąk, by mogły żyć i spełniać swoje zadanie. W tej podróży ważne jest to, że po prostu są czytane. Nie są ozdobami na półkach, stają się ogólnodostępne. A więc – żyją, bo nas uczą, bawią, zaskakują.

JAK UWOLNIĆ KSIĄŻKĘ?

Książkę zarejestruj na stronie www.bookcrossing.com, wpisz do bazy. Postępuj zgodnie z instrukcją. Twoja publikacja uzyska unikalny numer BIP, który ułatwi identyfikację i umożliwi śledzenie jej późniejszej wędrówki. Wpisywanie kolejnych etapów drogi, jaką pokonuje książka, nie jest kłopotliwe ani skomplikowane, zatem każdy może poświęcić na to minutę – i dać prawdziwą satysfakcję osobie, która uwolniła dany tom. W ten prosty sposób możemy ze zdziwieniem odkrywać, że nasza książka opuściła miasto, województwo i być może wybyła za granicę.

CO DAJE NAM BOOKCROSSING?

Bookcrossing pozwala dzielić się książkami, stwarza możliwość wymiany na inne, daje szansę czytania tym, których nie stać na zakup książek, powoduje, że książki są w ciągłym obiegu, umożliwia śledzenie wędrówki książek, gdyż dzięki internetowemu systemowi monitoringu stwarza możliwość obserwowania drogi uwolnionego tomu.

Bookcrossing to bezinteresowna przyjemność dzielenia się literaturą, budowanie więzi między czytelnikami, skuteczny sposób integracji.

POTENCJAŁ BOOKCROSSINGU JEST PRZEORGROMNY, MUSIMY GO MĄDRZE WYKORZYSTAĆ!

Bookcrossing łączy miliony entuzjastów czytania na całym świecie. Aktualnie po 132 krajach podróżuje 12 226 380 mln tomów, które uwolniło ponad 1,8 mln czytelników (dane z dn. 22.11.2017r., www.bookcrossing.com). W polskim serwisie bookcrossing.pl zarejestrowało się 60 tysięcy 022 użytkowników, a w oficjalnym obiegu jest 300 232 książek inf. z 22.11.2017). Statystyki napawają optymizmem, świadczy to o popularności ruchu w Polsce i na świecie. To satysfakcjonuje! Dane te nie oddają jednak skali zjawiska. Pokazują głównie ludzi młodych, oswojonych z technologiami, a bookcrossing to także i osoby nieobeznane z komputerem, jednak że wymieniające się między sobą książkami. Działa ponad 17 tys. półek i regałów bookcrossingowych, na których można zostawić książki lub je stamtąd wypożyczyć. Funkcjonują w bibliotekach, instytucjach kulturalnych i oświatowych, klubach młodzieżowych, biblioteczkach plenerowych, pubach i restauracjach, ośrodkach zdrowia, centrach handlowych czy na szlakach turystycznych”.

Redakcja merytoryczna:

Sylwia Antonowicz, Joanna Gus

Redakcja językowa:

Tomasz Dalasiński, Aleksandra Szwagrzyk-Dalasińska

Projekt graficzny i skład:

Dorota Kraft

Wydawca:

Fundacja Emic, ul. Podgórna 50/2

87-100 Toruń,

www.emic.com.pl

FUNDACJA
EMIC

WOJEWODA
KUJAWSKO-POMORSKI

MASZ PRAWO
WIEDZIEĆ!

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ AZYLU,
MIGRACJI I INTEGRACJI

PROJEKT "MASZ PRAWO WIEDZIEĆ" WSPÓLFINANSOWANY
Z PROGRAMU KRAJOWEGO FUNDUSZU AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Scenariusz powstał w ramach projektu "Wielokulturowa Grupa 2.0" współfinansowanego z dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz projektu "Masz Prawo Wiedzieć" współfinansowanego z dotacji Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji.
